

150

ZARZĄDZENIE MINISTRA GÓRNICICTWA I ENERGETYKI

z dnia 21 czerwca 1974 r.

w sprawie warunków dostarczania paliw gazowych.

Na podstawie art. 4 ust. 2 pkt 3 oraz w związku z art. 12 ustawy z dnia 30 maja 1962 r. o gospodarce paliwowo-energetycznej (Dz. U. z 1962 r. Nr 32, poz. 150 i z 1971 r. Nr 12, poz. 115 i 117) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

§ 1. Zarządzenie ustala warunki dostarczania paliw gazowych.

§ 2. 1. Dostarczanie paliw gazowych następuje zgodnie z przepisami niniejszego zarządzenia, po zawarciu przez strony umowy według wzorów ustalanych przez Ministra Górnictwa i Energetyki.

2. Zawarcie umowy odbiegającej od ustalonych wzorów wymaga uprzedniej zgody właściwego terenowo okręgowego inspektoratu gospodarki paliwowo-energetycznej.

3. Umowa (ust. 1) może być zawarta po spełnieniu wymagań określonych przepisami w sprawie zasad przyłączenia do wspólnej sieci urządzeń do wytwarzania, przetwarzania, przesyłania, rozdzielania i odbioru paliw gazowych, wydanymi na podstawie art. 7 ustawy z dnia 30 maja 1962 r. o gospodarce paliwowo-energetycznej (Dz. U. z 1962 r. Nr 32, poz. 150 i z 1971 r. Nr 12, poz. 115 i 117).

§ 3. Ilekroć w zarządzeniu jest mowa o:

- 1) producencie — należy przez to rozumieć przedsiębiorstwo (zakład) wydobywające lub wytwarzające paliwa gazowe,
- 2) dystrybutorze — należy przez to rozumieć przedsiębiorstwo (zakład) przemysłu gazowniczego dostarczające paliwa gazowe odbiorcom lub prowadzące działalność handlową w zakresie sprzedaży paliw gazowych,
- 3) dostawcy — należy przez to rozumieć dystrybutora lub producenta dostarczającego paliwa gazowe odbiorcom, a także odbiorcę, który za zgodą dystrybutora odpręża część pobieranych paliw gazowych innym odbiorcom,
- 4) odbiorcy — należy przez to rozumieć jednostkę (osobę) pobierającą paliwa gazowe na własne potrzeby, a za zgodą dystrybutora także do odpręża innym odbiorcom.

§ 4. 1. Odbiorców dzieli się na trzy grupy:

- 1) grupa I — odbiorcy zamawiający lub pobierający miesięcznie paliwa gazowe w ilości przekraczającej 20.000 m³,
- 2) grupa II — odbiorcy zamawiający lub pobierający miesięcznie paliwa gazowe w ilości do 20.000 m³ (włącznie), z wyjątkiem odbiorców grupy III,

3) grupa III — osoby fizyczne zamawiające lub pobierające paliwa gazowe w ilości do 20.000 m³ (włącznie) miesięcznie na potrzeby gospodarstwa domowego, a za zgodą dostawcy także do ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych.

2. Dystrybutor, za zgodą jednostki nadrzędnej i w granicach przez nią ustalonych, może na czas określony zakwalifikować do grupy II lub III odbiorcę zamawiającego lub pobierającego miesięcznie paliwa gazowe w ilości przekraczającej 20.000 m³.

3. Jeżeli ciśnienie robocze paliwa gazowego przed urządzeniem pomiarowym przekracza 776 mm słupa rtęci, dla określenia ilości pobieranego paliwa gazowego, decydującej o zaliczeniu odbiorcy do jednej z trzech grup, dokonuje się przeliczenia ilości m³ na ciśnienie 760 mm słupa rtęci.

§ 5. 1. Umowy wieloletnie, roczne i na czas nie oznaczony są zawierane na wniosek odbiorcy.

2. Umowy wieloletnie są zawierane pomiędzy dostawcami a odbiorcami grupy I co najmniej na jeden rok przed okresem, który ma być objęty umową, a umowy roczne co najmniej na 60 dni przed rozpoczęciem roku kalendarzowego, który ma być objęty umową.

3. Umowy na czas nie oznaczony są zawierane pomiędzy dostawcami i odbiorcami grupy II i III.

§ 6. 1. Rozliczenia za dostarczane paliwa gazowe są dokonywane według przepisów taryfowych.

2. Podstawę obliczenia należności za pobrane paliwa gazowe, jeżeli umowa nie reguluje inaczej, stanowią wskazania rozliczeniowych przyrządów pomiarowych, zalegalizowanych i zaplombowanych przez organy administracji miar oraz zabezpieczonych plombami przez dostawcę.

3. Terminy i sposób odczytywania wskazań rozliczeniowych przyrządów pomiarowych oraz sposób inkasowania należności za dostarczane paliwa gazowe określa:

- 1) umowa — dla odbiorców grupy I i II,
- 2) dostawca — dla odbiorców grupy III.

4. O wszelkich zmianach terminów i sposobu odczytywania wskazań rozliczeniowych przyrządów pomiarowych oraz inkasowania należności u odbiorców grupy III dostawca obowiązany jest zawiadomić tych odbiorców za pośrednictwem inkasenta (przy doręczaniu ostatniego rachunku przed zmianą) albo za pomocą środków masowego przekazu lub w inny sposób przyjęty w danej miejscowości.

5. Rozliczeniowe przyrządy pomiarowe zainstalowane u odbiorcy stanowią własność dostawcy, który jest odpowiedzialny za kontrolę ich działania i legalizację.

6. Odbiorca, w którego pomieszczeniach znajdują się rozliczeniowe przyrządy pomiarowe, obowiązany jest do:

- 1) zabezpieczenia przyrządów przed zniszczeniem i uszkodzeniem,
- 2) pokrycia w pełnej wysokości strat wynikających z uszkodzenia, zniszczenia lub utraty przyrządów, chyba że uszkodzenie nastąpiło wskutek naturalnego zużycia,
- 3) zachowania w stanie nienaruszonym plomb nałożonych na przyrządach,
- 4) niedokonywania bez wiedzy i zgody dostawcy zmian i regulacji w układach tych przyrządów.

7. Jeżeli rozliczeniowe przyrządy pomiarowe znajdują się poza pomieszczeniami odbiorcy, do przestrzegania przepisów ust. 6 obowiązany jest zarządca budynku (obiektu), w którym te przyrządy się znajdują.

8. W razie zastrzeżeń co do prawidłowości wskazań odbiorca może zażądać od dostawcy sprawdzenia rozliczeniowych przyrządów pomiarowych.

9. Dostawca obowiązany jest w terminie 7 dni od daty zgłoszenia żądania (ust. 8) przeprowadzić kontrolę zainstalowanych u odbiorcy rozliczeniowych przyrządów pomiarowych i w razie potrzeby dokonać wymiany tych przyrządów.

10. Odbiorca pokrywa koszty związane ze sprawdzeniem rozliczeniowego przyrządu pomiarowego jedynie wówczas, gdy nie upłynął termin ważności legalizacji sprawdzanego przyrządu i nie stwierdzono błędów wskazań większych od określonych przepisami dla danej klasy dokładności, ani też nie stwierdzono innych wad powodujących nieprawidłowe działanie rozliczeniowego przyrządu pomiarowego.

§ 7. Po stwierdzeniu nieprawidłowości wskazań przyrządu pomiarowego dostawca jest obowiązany przeprowadzić rozliczenie z odbiorcą, przyjmując za podstawę tego rozliczenia zużycie paliw gazowych w analogicznych warunkach odbioru w poprzednich okresach obrachunkowych. Sprostowanie przez dostawcę rachunku (faktury), które powinno być przeprowadzone przy najbliższym fakturowaniu należności, obejmuje okres pobierania paliw gazowych od początku okresu obrachunkowego, w którym zgłoszono nieprawidłowości wskazań lub zażądano sprawdzenia rozliczeniowego przyrządu pomiarowego. Jeżeli zostanie udowodnione, że błędne obliczanie należności trwało dłużej, wówczas należność koryguje się za cały okres, nie objęty przedawnieniem.

§ 8. 1. Za nielegalne pobieranie paliw gazowych uważa się:

- 1) pobieranie tych paliw:
  - a) bez zawarcia umowy z dostawcą,
  - b) w wyniku samowolnego przyłączenia się do sieci gazowej dostawcy,
  - c) przy samowolnym, całkowitym lub częściowym pominięciu rozliczeniowego przyrządu pomiarowego,
  - d) w ilościach większych od wskazań rozliczeniowego przyrządu pomiarowego, np. na skutek samowolnego przerobienia lub celowego uszkodzenia przyrządu albo celowej zmiany jego wskazań,
- 2) używanie paliw gazowych niezgodnie z warunkami umowy.

2. W razie stwierdzenia nielegalnego pobierania paliw gazowych należność oblicza się według stawek taryfowych, powiększonych dwukrotnie.

3. Obliczenia ilości nielegalnie pobranych paliw gazowych dokonuje dostawca według nominalnej mocy odborników zainstalowanych u odbiorcy w czasie przeprowadzania kontroli za cały czas udowodnionego nielegalnego pobierania paliw gazowych z uwzględnieniem terminów przedawnienia roszczeń.

4. W razie gdy okresu nielegalnego pobierania paliw gazowych nie można ustalić, należność oblicza się za jeden rok wstecz, a w odniesieniu do odbiorców przyłączonych do sieci gazowej w ciągu ostatniego roku — od daty przyłączenia do sieci.

§ 9. 1. Przy dostarczaniu paliw gazowych dopuszcza się stosowanie przerw i ograniczeń.

2. Przez przerwanie dostarczania paliw gazowych rozumie się wstrzymanie tego dostarczania w razie:

- 1) awarii, zagrożenia wybuchem, pożarem lub zagrożenia życia ludzkiego,
- 2) nielegalnego pobierania paliw gazowych,
- 3) prowadzenia prac związanych z usuwaniem skutków awarii,
- 4) wykonywania planowanych prac konserwacyjnych lub remontowych przy urządzeniach gazowniczych,
- 5) prowadzenia prac związanych z przyłączaniem nowych odbiorców.

3. Przez ograniczenie w dostarczaniu paliw gazowych rozumie się zmniejszenie ilości dostarczanych paliw gazowych spowodowane:

- 1) pracami związanymi z usuwaniem skutków awarii,
- 2) planowanymi pracami konserwacyjnymi lub remontowymi przy urządzeniach gazowniczych,
- 3) pracami związanymi z przyłączaniem nowych odbiorców lub pracami przełączeniowymi w sieci gazowej dostawcy,
- 4) wystąpieniem niedoborów paliw gazowych i wprowadzeniem przez właściwą jednostkę organizacyjną Zjednoczenia Przemysłu Gazowniczego planu ograniczeń w dostarczaniu paliw gazowych.

4. Przy dostarczaniu odbiorcom na podstawie odrębnej umowy paliw gazowych do odbiorników dwupaliwowych, w zakresie przerw lub ograniczeń stosuje się dodatkowo postanowienia tej umowy.

5. Niezależnie od przerw i ograniczeń określonych w ust. 2, 3 i 4 dostawca, po uprzednim zawiadomieniu odbiorcy, może:

- 1) przerwać lub ograniczyć dostarczanie paliw gazowych w razie:
  - a) dwukrotnego niedopuszczenia (w odstępie dwudniowym) upoważnionego przedstawiciela dostawcy do rozliczeniowego przyrządu pomiarowego zainstalowanego w obiekcie odbiorcy grupy I i II,
  - b) niezawiadomienia dostawcy o zerwaniu lub uszkodzeniu plomba na rozliczeniowym przyrządzie pomiarowym,
  - c) pobierania paliw gazowych w sposób zakłócający dostarczanie tych paliw innym odbiorcom,
  - d) używania paliw gazowych niezgodnie z warunkami umowy,
  - e) nieuiszczenia opłat za pobrane paliwa gazowe w terminach określonych umową,
- 2) ograniczyć dostarczanie paliw gazowych w razie:
  - a) pobierania bez zgody dostawcy okresowo lub godzinowo większych ilości paliw gazowych niż określono w umowie,
  - b) odprzedaży paliw gazowych innym odbiorcom bez zgody dostawcy.

§ 10. 1. Przerwy lub ograniczenia w dostarczaniu paliw gazowych dla jednostek organizacyjnych resortu obrony narodowej mogą być wprowadzone po uprzednim porozumieniu się dostawcy z Wojskową Inspekcją Paliwowo-Energetyczną.

2. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania do przerw określonych w § 9 ust. 2 pkt 1.

§ 11. 1. Dostawca jest obowiązany do:

- 1) dostarczania paliw gazowych zgodnie z warunkami określonymi umową,
- 2) niezwłocznego likwidowania nie zawinionych przez odbiorców przerw i zakłóceń w dostarczaniu paliw gazowych,
- 3) niezwłocznego zawiadamiania odbiorców o przerwach w dostarczaniu paliw gazowych z przyczyn określonych w § 9 ust. 2 pkt 1,
- 4) udzielania, na żądanie odbiorcy, informacji o przewidywanych terminach przywrócenia normalnych warunków dostarczania paliw gazowych w razie wystąpienia zakłóceń w ich dostarczaniu.

2. Przed wprowadzeniem przerw lub ograniczeń w dostarczaniu paliw gazowych z przyczyn podanych w § 9 ust. 2 pkt 4 i 5 oraz ust. 3 pkt 2 i 3 dostawca:

- 1) a) uzgadnia na piśmie z odbiorcami grupy I termin przerwy lub ograniczenia, z tym że uzgodnienie powinno nastąpić nie później niż na 30 dni przed terminem przerwy lub ograniczenia, jeżeli umowa nie stanowi inaczej,
- b) w razie gdy odbiorca grupy I nie uzgodni terminu przerwy lub ograniczenia na 7 dni przed terminem wskazanym przez dostawcę, termin ten ustala dostawca, zawiadamiając o tym odbiorcę co najmniej na 24 godziny przed wprowadzeniem przerwy lub ograniczenia,
- 2) zawiadamia odbiorców grupy II i III o zamierzonym wprowadzeniu przerw lub ograniczeń, nie później niż na 7 dni przed terminem przerwy lub ograniczenia, jeżeli umowa z odbiorcą grupy II nie stanowi inaczej.

§ 12. Odbiorca jest obowiązany do:

- 1) odbierania i używania paliw gazowych zgodnie z warunkami określonymi umową,
- 2) zapewnienia upoważnionym przedstawicielom dostawcy:
  - a) dostępu do rozliczeniowych przyrządów pomiarowych znajdujących się w obiekcie odbiorcy,
  - b) możliwości przeprowadzania kontroli dotrzymania warunków umowy oraz prawidłowości rozliczeń,
  - c) możliwości wykonywania prac związanych z eksploatacją urządzeń gazowniczych dostawcy, znajdujących się w obiekcie odbiorcy.

Rozdział 2

Warunki dodatkowe dostarczania paliw gazowych odbiorcom grupy I.

§ 13. Niezależnie od obowiązków określonych w rozdziale 1 dostawca jest obowiązany do:

- 1) uzgadniania z odbiorcą planu remontów urządzeń powodujących zasadnicze zmiany w ilości dostarczanych paliw gazowych,
- 2) współdziałania z odbiorcą w zakresie przystosowania urządzeń służących do przesyłania i rozdzielania paliw gazowych do warunków zaistniałych u odbiorcy.

§ 14. Niezależnie od obowiązków określonych w rozdziale 1 odbiorca obowiązany jest do:

- 1) przystosowania urządzeń służących do odbierania paliw gazowych do nowych warunków zaistniałych u dostawcy, a w szczególności w razie przeprowadzenia przez dostawcę zmiany parametrów lub rodzaju dostarczanych paliw gazowych, w terminie uzgodnionym z dostawcą,

- 2) realizowania nakazanych przez Zjednoczenie Przemysłu Gazowniczego ograniczeń w odbieraniu paliw gazowych,
- 3) uzgadniania z dostawcą planu remontów urządzeń powodujących zasadnicze zmiany w odbieraniu paliw gazowych,
- 4) niezwłocznego informowania dostawcy o zakłóceniach w odbieraniu paliw gazowych, które mogą powodować zakłócenia w pracy urządzeń dostawcy,
- 5) bieżącej kontroli rozliczeniowych przyrządów pomiarowych i natychmiastowego zawiadomienia dostawcy o zauważonych usterkach i nieprawidłowościach pomiaru,
- 6) zakupienia i zainstalowania na własny koszt rozliczeniowego przyrządu pomiarowego.

§ 15. 1. W razie odbierania paliw gazowych z jednej stacji redukcyjno-pomiarowej przez dwóch lub więcej odbiorców dostawca w umowie zawieranej z każdym z odbiorców może zastrzec sobie prawo zwrotu od odbiorców pobierających paliwa gazowe niezgodnie z umową kwot wypłaconych innym odbiorcom pobierającym paliwa gazowe zgodnie z umową z tytułu udokumentowanych strat poniesionych w związku z zakłóceniami w ciągłości dostarczania paliw gazowych o określonych w umowie parametrach.

2. Zwrot wypłaconych kwot obciąża odbiorców proporcjonalnie do stopnia przekroczenia przez nich warunków umownych, w których wyniku u innych odbiorców wystąpiły zakłócenia w ciągłości dostarczania.

Rozdział 3

Warunki dodatkowe dostarczania paliw gazowych odbiorcom grupy II.

§ 16. Niezależnie od obowiązków określonych w rozdziale 1 dostawca jest obowiązany do:

- 1) pisemnego zawiadomienia odbiorców o planowanej zmianie jakości lub rodzaju dostarczanych paliw gazowych oraz konieczności przystosowania urządzeń służących do odbierania paliw gazowych do nowych warunków — w terminach umożliwiających przygotowanie się odbiorców do wprowadzanych zmian,
- 2) zawiadomienia odbiorców, za pomocą dostępnych środków łączności lub środków masowego przekazu albo w inny sposób przyjęty w danej miejscowości, o przerwach i ograniczeniach w dostarczaniu paliw gazowych,
- 3) zakupienia i zainstalowania u odbiorcy rozliczeniowego przyrządu pomiarowego o maksymalnym natężeniu przepływu gazu poniżej 10 m³/h (wyłącznie) — na własny koszt.

§ 17. Niezależnie od obowiązków określonych w rozdziale 1 odbiorca jest obowiązany do:

- 1) przystosowania urządzeń służących do odbierania paliw gazowych do nowych parametrów lub rodzaju paliw gazowych albo wymiany tych urządzeń w terminie uzgodnionym z dostawcą,
- 2) uzgadniania z dostawcą nowych warunków dostarczania paliw gazowych, jeśli miesięczne zużycie tych paliw przekroczy ilość określoną umową,
- 3) niezwłocznego zawiadomienia dostawcy o zakłóceniach w odbieraniu paliw gazowych oraz o ułatwianiu się gazu,

- 4) zakupienia i zainstalowania rozliczeniowego przyrządu pomiarowego o maksymalnym natężeniu przepływu gazu od 10 m³/h — na własny koszt.

Rozdział 4

Warunki dodatkowe dostarczania paliw gazowych odbiorcom grupy III.

§ 18. Niezależnie od obowiązków określonych w rozdziale 1 dostawca jest obowiązany do:

- 1) zawiadomienia odbiorców, za pomocą środków masowego przekazu lub w inny sposób przyjęty w danej miejscowości, o przerwach i ograniczeniach w dostarczaniu paliw gazowych,
- 2) zakupienia i zainstalowania u odbiorcy rozliczeniowego przyrządu pomiarowego na własny koszt.

§ 19. 1. Niezależnie od obowiązków określonych w rozdziale 1 odbiorca jest obowiązany do niezwłocznego zawiadomienia dostawcy o wszystkich nieprawidłowościach i zakłóceniach w odbieraniu i używaniu paliw gazowych oraz o ułatwianiu się gazu.

2. Odbiorca jest obowiązany udostępnić urządzenia i instalację gazową do kontroli sposobu używania gazu na każde żądanie dostawcy.

Rozdział 5

Warunki dostarczania paliw gazowych dystrybutorowi przez producenta.

§ 20. Dostarczanie paliw gazowych dystrybutorowi przez producenta odbywa się:

- 1) na podstawie umów wieloletnich i rocznych zawieranych na wniosek dystrybutora, przy czym umowy wieloletnie zawierane są co najmniej na jeden rok przed okresem, który ma być objęty umową, a umowy roczne — co najmniej na 90 dni przed rozpoczęciem roku kalendarzowego, który ma być objęty umową,
- 2) zgodnie z warunkami określonymi w § 6 ust. 1 i 2, ust. 3 pkt 1, ust. 6, 7, 8, 9 i 10, § 9 ust. 1, ust. 2 pkt 1, 3 i 4, ust. 3 pkt 1 i 2, § 11, § 12 oraz w niniejszym rozdziale.

§ 21. 1. Niezależnie od obowiązków określonych w § 20 producent jest obowiązany:

- 1) uzgadniać z dystrybutorem terminy planowanych przerw lub ograniczeń w dostarczaniu paliw gazowych,
- 2) dokonywać pomiarów ilości dostarczanych paliw gazowych oraz pomiarów jakości dostarczanych paliw gazowych i bieżąco informować dystrybutora o wynikach tych pomiarów, jeżeli umowa nie stanowi inaczej,
- 3) umożliwiać dystrybutorowi wgląd do rozliczeniowych przyrządów pomiarowych i materiałów stanowiących podstawę do rozliczeń za dostarczane paliwa gazowe oraz umożliwiać kontrolę prawidłowości wskazań tych przyrządów,
- 4) niezwłocznie informować dystrybutora o przewidywanych terminach przywrócenia normalnych warunków dostarczania paliw gazowych w razie występowania zakłóceń w ich dostarczaniu.

5) uzgadniać z dystrybutorem zmiany warunków dostarczania paliw gazowych, w szczególności wymagające przystosowania do nowych warunków urządzeń służących do przesyłania i rozdzielania paliw gazowych.

2. Za zgodą producenta podstawę do obliczenia należności za dostarczone paliwa gazowe stanowić mogą wyniki pomiarów dokonanych przez dystrybutora jego przyrzędami.

§ 22. Niezależnie od obowiązków określonych w § 20 dystrybutor jest obowiązany:

- 1) niezwłocznie zawiadamiać producenta o przerwach i zakłóceniach w odbieraniu paliw gazowych,
- 2) niezwłocznie likwidować przerwy i zakłócenia w odbieraniu paliw gazowych oraz bieżąco informować producenta o przewidywanych terminach przywrócenia normalnych warunków odbioru paliw gazowych,
- 3) współdziałać z producentem w zakresie przystosowania urządzeń służących do przesyłania i rozdzielania paliw gazowych do warunków zaistniałych u producenta.

Rozdział 6

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 23. 1. Zarządzenie nie dotyczy gazów płynnych.

2. Zarządzenie nie dotyczy dostarczania do wspólnej

sieci gazowej importowanego gazu ziemnego, jak również dostarczania paliw gazowych przez jednostki organizacyjne Zjednoczenia Przemysłu Gazowniczego innym jednostkom organizacyjnym tego Zjednoczenia Przemysłu Gazowniczego.

§ 24. 1. Umowy zawarte z odbiorcami przed dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia zachowują ważność do dnia 31 grudnia 1975 r., chyba że utrata ich ważności następuje z upływem wcześniejszych terminów.

2. Do umów, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 25. Traci moc stosownie do przepisów art. 21 ustawy z dnia 30 maja 1962 r. o gospodarce paliwowo-energetycznej (Dz. U. Nr 32, poz. 150 i z 1971 r. Nr 12, poz. 115 i 117) zarządzenie Ministra Hutnictwa z dnia 28 marca 1957 r. w sprawie przydziałów, rozdzielników i warunków dostawy gazów mocnych, smoły pogazowej, benzolu surowego gazowniczego i masy pogazowej (Monitor Polski z 1957 r. Nr 37, poz. 240 i z 1970 r. Nr 9, poz. 79).

§ 26. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Górnictwa i Energetyki: w z. E. Porąbko